

## Besluit

### Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Orthoptie van de Hogeschool Utrecht

#### Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool Utrecht
31 juli 2017	Naam opleiding	:	hbo-bachelor Orthoptie (240 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	:	17 mei 2017
Besluit	Graad opleiding	:	Bachelor of Science
accreditatie hbo-bachelor	Variantopleiding	:	voltijd
Orthoptie van de	Locatie opleiding	:	Utrecht
Hogeschool Utrecht	Datum goedkeuren	:	
(005784)	panel	:	19 september 2016
uw kenmerk	Datum locatiebezoek	:	16 november 2016
HG/HDH/20172104	Datum visitatierapport	:	28 februari 2017
ons kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 26 juni 2013
NVAO/20172020/ND			
bijlagen			
2			

#### Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791).

#### Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleidingen Optometrie en Orthoptie van de Hogeschool Utrecht. Het panel heeft (beide of meer) opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

#### Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: het auditteam).

De opleidingen Optometrie en Orthoptie richten zich op de kaders die de overheid stelt in de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG).

De optometrist richt zich op de gezondheid van de ogen en is in staat eventuele oogafwijkingen en oogziekten op te sporen.

Pagina 2 van 7 De orthoptist specialiseert zich op het gebied van onderzoek en behandeling van stoornissen zoals scheelzien, luie ogen en dubbelzien. Optometrie is vooral gericht op meting en diagnostiek, terwijl Orthoptie naast onderzoek en diagnostiek een relatief sterke behandelcomponent heeft.

Afgestudeerden van de opleidingen Optometrie en Orthoptie kunnen zowel in de eerste als tweede lijn in de oogzorg aan het werk, bijvoorbeeld in instellingen voor slechtzienden, ziekenhuizen, refractie-chirurgische centra, onderzoekscentra en in de eerste lijn als paramedicus of als optometrist in een optiekzaak.

Deze samenvatting betreft zowel de hbo-bacheloropleiding Optometrie als de hbo-bacheloropleiding Orthoptie. Het onderwijs- en toetsconcept is bij beide opleidingen eender, evenals de totale opbouw van het programma. De inhoud van het programma van beide opleidingen komt gedeeltelijk overeen.

#### *Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties*

De opleidingen Optometrie en Orthoptie zijn uniek in Nederland. Ze hebben de beoogde eindkwalificaties afgeleid van de beroepsprofielen, waarover zij hebben afgestemd met de beroepsverenigingen en de beide beroepenveldcommissies. Daarmee hebben ze ervoor gezorgd dat de eindkwalificaties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt.

Qua opzet zijn de beide competentieprofielen grotendeels aan elkaar gelijk. In de uitwerking hebben de opleidingen de competenties beroepsspecifiek gemaakt. De competenties voldoen aan het bachelorniveau, zo blijkt uit de vergelijking met de Dublin Descriptoren. Dat het niveau voldoet aan Europese standaarden, blijkt ook uit de twee buitenlandse accreditaties die de opleiding Optometrie verwierf en het recht een Europees Diploma Optometrie uit te mogen reiken. Ook de opleiding Orthoptie streeft een Europees diploma na.

De opleidingen onderhouden contacten met oogzorgopleidingen in Europa. Kritisch reflecteren, het hebben van een onderzoekende houding en het doen van onderzoek krijgt aandacht in de uitwerking van de opleidingscompetenties 'onderzoeken' en 'innoveren'. De opleidingen zijn thans bezig met het nader definiëren van het onderzoekend en reflectief vermogen in het project 'Reflective Practitioner'. Met het oog op het opleiden van de oogprofessional van de toekomst en taakherschikking acht het auditteam het belangrijk dat het gesprek over actualisering van de beroepsprofielen is begonnen; zowel tussen de beide beroepsverenigingen als tussen beroepsverenigingen en de beide opleidingen als tussen de docenten van de opleidingen Optometrie en Orthoptie onderling. De focuspunten die de opleidingen hebben, sluiten goed aan bij wat het werkveld nodig heeft: een T-shaped professional, die ondernemend is en aandacht heeft voor/kennis heeft van zorg en technologie (e-Health). In projectvorm werken de opleidingen binnen het Instituut voor Paramedische Studies mee aan de uitwerking van de eerste plannen voor de T-shaped professional.

Het auditteam is van oordeel dat de set competenties van beide opleidingen voldoen aan de basiskwaliteit en acht 'voldoende' zeker op zijn plaats. Het is belangrijk dat de opleidingen op korte termijn volgende stappen zetten in het actualiseren van de competenties en er samen met de twee beroepsverenigingen, de beroepenveldcommissies, met elkaar en met de andere opleidingen in het instituut voor Paramedische Studies voor zorgen dat de studenten klaar zijn voor de toekomst. Dit proces is gestart en de opleidingen zijn de juiste weg ingeslagen.

Pagina 3 van 7 *Standaard 2. Onderwijsleeromgeving*

Aan de opleidingen is een goed gekwalificeerd en nauw bij de studenten betrokken team verbonden, dat zorgt voor een sterk op de beroepspraktijk gericht programma.

De geformuleerde leerdoelen met kritische prestatie-indicatoren op drie verschillende niveaus zorgen ervoor dat het voor alle betrokkenen duidelijk is, wat de opleidingen precies van de student verwachten. De opleidingen hebben zich bij de uitwerking van de leerdoelen gebaseerd op de niveau-opbouw van Dreyfus. De studenten kunnen door het programma van Optometrie of Orthoptie te doorlopen de vereiste competenties voor een optometrist of orthoptist ontwikkelen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor studenten om beide opleidingen naast elkaar te volgen in een korter tijdsbestek. Dat is een mooi aanbod.

Het auditteam is onder de indruk van de verbeterlagen die de opleidingen de laatste jaren hebben gemaakt. Ook hebben de opleidingen een ambitieuze agenda.

In de pré-kliniek en de opleidingskliniek en gedurende de verschillende (langdurende) stages krijgen de studenten veel gelegenheid hun vaardigheden te ontwikkelen en praktijkervaring op te doen. Daarmee starten de opleidingen al vroeg in de studie. De invulling daarvan verschilt per opleiding.

De opleidingen borgen de kwaliteit van de stageplekken en de stagebegeleiding goed door de inzet van een auditcommissie die de stageplekken certificeert en door het organiseren van jaarlijkse stagebijeenkomsten met de stagebegeleiders. De voorzieningen in de (pré-) kliniek zijn state-of-the-art.

De opleidingen zorgen er met de leerlijn EBP voor dat de studenten een onderzoekende houding ontwikkelen en kritisch reflecteren op het eigen handelen. De opleidingen zullen het onderzoekend en reflectief vermogen nog uitwerken in het programma na herdefiniëring van de competentie 'reflective practitioner'.

De internationale dimensie komt voldoende aan bod. Studenten doen vroegtijdig kennis op van (vernieuwingen in de) oogzorg in het buitenland, kunnen een buitenlandstage lopen en participeren in internationale missies van hulporganisaties op het gebied van oogzorg. Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen het probleem van de lage rendementen heel serieus hebben aangepakt/aanpakken door betere voorlichting vooraf over de bèta-inhoud, duidelijke communicatie gedurende de opleiding, intensieve studiebegeleiding, verbetering in de toetsing en decentrale selectie. Het is belangrijk dat de opleidingen hier aandacht aan blijft besteden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande sterke punten (sterk op de beroepspraktijk gericht programma, duidelijke leerdoelen, veel gelegenheid tot oefenen in de (pré-)kliniek en op de verschillende stageadressen, goed gekwalificeerd team) tot het oordeel 'goed' voor deze standaard voor beide opleidingen. De ontwikkelpunten waarmee de opleidingen al bezig zijn (onderzoekend en reflectief vermogen en verhogen rendementen Orthoptie), staan dit oordeel niet in de weg.

*Standaard 3. Toetsing*

De opleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. De opleidingen hanteren een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden op een steeds hoger niveau toetsen met behulp van verschillende passende toetsvormen.

Pagina 4 van 7 De kwaliteit van de toetsen is op orde. Testvision biedt goede mogelijkheden voor de digitale toetsing en voor het analyseren van toetsuitslagen. Een adequaat hulpmiddel voor vergroting van betrouwbaarheid en validiteit.

De individuele component in de opdrachten die de studenten samen uitvoeren, zou beter traceerbaar moeten zijn via de handleiding en in de beoordelingsformulieren.

De examencommissie en Toets Expertgroep (TEG) borgen de kwaliteit van het toetsen en beoordelen goed. Het auditteam was onder de indruk van de activiteiten die de beide commissies in dit verband uitvoeren. De examencommissie heeft een duidelijke eigen agenda met actiepunten die ze wil (laten) aanpakken. De TEG ondersteunt de examinatoren bij de uitvoering van de toetsing, draagt bij aan het ontwerp van toetsplan en toetsmatrijzen en ziet volgens een kwaliteitscyclus toe op toetsanalyses en het uitvoeren van verbeteracties.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'goed' voor deze standaard voor beide opleidingen.

#### *Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de afgestudeerden op het gewenste niveau als optometrist of orthoptist functioneren in het werkveld.

De studenten hebben in hun eindwerken (o.a. het portfolio van de afstudeerstage, de beschreven cases in het kader van klinisch redeneren en het artikel dat zij schreven naar aanleiding van hun onderzoek) aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de competenties van een startbekwaam optometrist of orthoptist. Uit de portfolio's blijkt dat de studenten alle vereiste competenties op minimaal niveau 3 - het niveau van een startbekwaam optometrist of orthoptist - hebben aangetoond. Het auditteam beoordeelde alle artikelen met minimaal een voldoende. Het auditteam zag nog ruimte voor verbetering. Veel onderzoeken betroffen literatuuronderzoek. Dit onderzoek zou op een hoger niveau getild mogen worden. Ook de praktijkgerichtheid is een aandachtspunt. De opleidingen zijn al bezig met wijzigingen in het afstudeeronderzoek. In sommige artikelen behoefde het gebruik van de Nederlandse taal nog aandacht. De alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld zijn tevreden over het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden.

Met inachtneming van de genoemde ontwikkelingspunten in het onderzoek (literatuuronderzoek op een hoger niveau tillen, realistisch in de tijd uit te voeren (literatuur)onderzoek, praktijkgerichtheid en correct gebruik van de Nederlandse taal), acht het auditteam een oordeel 'voldoende' voor deze standaard op zijn plaats voor beide opleidingen.

#### *Algemene conclusie:*

De goed gekwalificeerde en nauw bij de studenten betrokken docenten van de opleidingen Optometrie en Orthoptie bieden een sterk op de beroepspraktijk gericht programma waarmee studenten als startend optometrist of orthoptist aan de slag kunnen. De opleidingen hebben de laatste twee jaar forse slagen gemaakt in het optimaliseren van de organisatie en de opzet/inhoud van het onderwijs.

Pagina 5 van 7 Omdat het auditteam standaard 4 als voldoende beoordeelt, komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding Optometrie en de opleiding Orthoptie.

### **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 3 juli 2017 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Orthoptie (240 EC; variant: voltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool Utrecht te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 31 juli 2017 en is van kracht tot en met 30 juli 2023.

Den Haag, 31 juli 2017

De NVAO  
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping horizontal stroke with a vertical line crossing it near the center, and a smaller loop above the vertical line.

R.P. Zevenbergen  
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
<b>1. Beoogde eindkwalificaties</b>	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	<b>Voldoende</b>
<b>2. Onderwijsleeromgeving</b>	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	<b>Goed</b>
<b>3. Toetsing</b>	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	<b>Goed</b>
<b>4. Gerealiseerde eindkwalificaties</b>	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	<b>Voldoende</b>
<b>Eindoordeel</b>		<b>Voldoende</b>

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Pagina 7 van 7 **Bijlage 2: panelsamenstelling**

- drs. R.B. van der Herberg, (voorzitter) is partner van de Hobéon;
- dr. A.A.M. Schneemann, (lid) is oogarts bij het St. Jansdal Ziekenhuis in Harderwijk;
- S.H.A. Laarakkers MSc., (lid) is hogeschooldocent bij de opleiding Medische Beeldvormende Radiotherapeutische Technieken (MBRT) bij de Hanze Hogeschool Groningen;
- K. Nanninga, (student-lid) is student MBRT bij de Hanze Hogeschool Groningen.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).